

SVJETSKI SALON MUZEJA

Višnja Zgaga

Muzejski dokumentacijski centar

Zagreb

Svake dvije godine, počevši od 1988., u Parizu se održava manifestacija pod nazivom SIME, Salon svjetskih muzeja i izložaba. Smotra je zamišljena kao prezentacija zbirki muzeja i programa koji se nude publici, kao i određenih pratećih i pomoćnih djelatnosti kojim se muzej služi kako bi obavio svoju složenu funkciju sakupljača, zaštitara i izlagača kulturne i prirodne baštine, kulturnog dobra. Sajam, dakle, posreduje kulturološke sadržaje prihvativši od onih komercijalnih organizacijsku i financijsku strukturu. Upravo radi prihvaćanja/neprihvaćanja takvih uvjeta ideja salona nije jednodušno prihvaćena u europskome muzejskom svijetu. Ove godine nisu bile zastupljene mnoge zemlje i mnogi poznati muzeji. Cijena nastupa na prostoru od recimo 20 m² je deset tisuća maraka, što je svota o kojoj se razmišlja i na bogatom Zapadu.

Sajam se održao od 10. do 17. travnja, a umjesto reprezentativnog izložbenog prostora Grand Palaisa morao se preseliti na Marsovo polje, pod šator, jer se izložbeni Salon rekonstruirao. Ta će okolnost možda djelovati na broj posjetilaca, no nije nimalo umanjila izlagačke mogućnosti muzeja; uz izvanredne mjere osiguranja kompletnog prostora bila je prikazana afrička skulptura, kolekcija njemačkog umjetnika Baselitza, a izlagači su na raspolaganju imali kompletnu video i kompjutorsku opremu generalnog sponzora Philipsa.

U najavama Salona govorilo se o predstavljanju imponantne brojke od 2000 francuskih i europskih muzeja. Dolaskom na Sajam vidjelo se da možda i jest postijedi brojka 2000, no samo kao dio muzejske ponude pojedinih zemalja i gradova, prisutnih samo u formi letaka i brošura muzeja. Osnovna tema - Muzeji i turizam - bila je kohezivna točka organizacije nastupa muzeja; pretpostavka je da je kulturni turizam jedan od novih usmjerenja turističke privrede, te da će imati značajnu ulogu u razvoju muzeja. Tako je pojednostavljen pristup temi, gdje su neke turističke organizacije reklamirale kulturne itinerere, a muzeji samo dijelili svoje promidžbene materijale. Mađarska je u okviru prezentacije svoga Nacionalnog muzeja propagirala EXPO 96, Portugal je promovirao svoje mjesto prijestolnice europskog kulturnog centra za ovu godinu, Toskana je dijelila propagandne materijale vezane uz bogate firentinske muzeje. Slovačka, kao mlada samostalna i suverena zemlja, iskoristila je svoje mjesto na Sajmu isključivo u propagandu turističke ponude dijeleći konvencionalne turističke promotivne programe. Švicarska i Nizozemska pokazale su najcjelovitiju turističku ponudu muzeja demonstrirajući vrlo jasno dvije činjenice; da postoji dobro organizirana muzejska mreža koja apsolutno računa na turistički posjet, te da je muzej svojim programima, postavom, radnim vremenom i brošurama spreman na prihvat takvog tipa publike. No, samo je dio izlagača usmjerio svoju prezentaciju na "zadanu temu". Većina je ipak svoju prisutnost iskoristila da bi upoznala posjetioce sa svojim muzejskim fundusom i projektima. Austrija je u tome bila najuvjerljivija. Pokazala je novoootvorene muzeje (kao što je, na primjer, Židovski muzej u Beču), neke nove adaptacije i dakako, projekt "Museumsforuma", čiji se početak gradnje očekuje ove ili početkom sljedeće godine. Radi se o vrlo ambicioznom pothvatu, urbanistički vrlo složenom rješenju koje će nesumnjivo biti doskora najveće muzejsko gradilište u Europi. Zatvarajući jedan blok u kojem su smješteni gotovo najznačajniji kulturni objekti Austrije, nova muzejska četvrt udomljuje

segment moderne i suvremene umjetnosti na prostoru Carskih konjušnica, koje će djelomično biti inkorporirane u nove sadržaje, a djelomično srušene. Radi se o novom Leopold muzeju, privatnoj kolekciji austrijskih umjetnika internacionalne reputacije kao što su Egon Schiele, Gustav Klimt, Oskar Kokoschka i Richard Gerstl, simbolima kulturne i intelektualne klime fin de siècle Beča i Austrije kojima se dodjeljuje 12.100 m². Muzej moderne umjetnosti Fondacije Ludvig izložit će na još većem prostoru, 17.500 m² oko 3000 umjetničkih djela koja pokrivaju razdoblje moderne i suvremene umjetnosti. Projekt nadopunjuje velik izložbeni prostor, opremljen najmodernijom tehnikom, polivalentna dvorana sa 850 mjesta, dječji muzej i Centar za arhitekturu. Okosnicu ovog urbanističkog sklopa čini Informacijski toranj u kojem će biti smještena specijalizirana umjetnička biblioteka.

Velika maketa Guggenheim muzeja u Bilbaou, atraktivan propagandni materijal i ljubazni domaćini na štandu, koji su na raznim jezicima objašnjavali europski pohod kolekcije Guggenheim, najava su muzeja suvremene umjetnosti koji bi trebao biti dovršen 1997. godine u Španjolskoj. Dva su važna razloga osnovni motivi ovog projekta: upoznati svjetsku javnost s baskijskom umjetnošću koristeći se nazivom Guggenheim, te pokušati kulturnim sadržajem internacionalne reputacije oživjeti i potaknuti razvoj grada Bilbaoa i čitave baskijske regije. Otvaranje Muzeja moderne umjetnosti grada Praga, koje je najavljeno za sljedeću godinu, efektno je promovirano inscenacijom Plave sobe kompozitora Jaroslava Ješkaša oživljavajući atmosferu Praga između 1920-ih i 1930. godine u maniri konstruktivizma i funkcionalizma. Zajednica muzeja zemlje domaćina, Francuske, nije se suviše osvrtna ni na zadanu temu niti na konvencionalnu izložbu. Na svom izlagačkome mjestu prikazali su imponantan broj od 14 kompjutorskih programa koji obuhvaćaju osnovne kategorije primjene nove tehnologije u muzejskom radu: obradi muzejskih predmeta, primjeni kompjutora u izlaganju predmeta, te registraciji i analizi profila posjeta.

Pregledom goleme izdavačke produkcije muzeja i specijaliziranih izdavačkih kuća Svijet muzeja prikazao je svoje sadržaje i mogućnosti; drugi dio Salona bio je prepušten onima koji taj svijet prate svojom tehnikom i servisima - transportnim poduzećima, dizajnerima muzejskih vitrina, projektantima rasvjete, proizvođačima materijala za restauraciju i konzervaciju. Složenost muzejskog rada pokazala se tako u svojoj širini i sadržajnosti.

Primljeno: 6. 6. 1994.

SUMMARY

International Museums Salon

by Višnja Zgaga

International Museums Salon was held in Paris from 10 to 17 April 1994.

The main theme of the Salon was "Museums and Tourism".

While most of the participants presented their programs conceived after the given theme, some, like Austria and Spain used the opportunity to present their new projects.

MEĐUNARODNI SIMPOZIJ O GRADSKIM MUZEJIMA "REFLECTING CITIES" SA SVRHOM INAUGURIRANJA MEĐUNARODNOG UDRUŽENJA GRADSKIH MUZEJA

Museum of London, travnja 1993.

Željka Kolveshi
Muzej grada Zagreba
Zagreb

Institucija gradskog muzeja kao jednog od oblika masovne komunikacije suočena je sa sve većim izazovima i odgovornošću u interpretiranju prošlosti, sadašnjosti te sagledavanju budućnosti velikih svjetskih gradova.

Taj je interes zajednički kustosima gradskih muzeja, povjesničarima urbaniteta, arhitektima, urbanistima i čelnicima gradskih uprava. Tek je Muzej grada Londona odlučio potaknuti inicijativu i biti domaćinom prvoga međunarodnog simpozija interdisciplinarnog sadržaja i po predloženim temama za diskusije i po stručnom profilu sudionika. Svrha je tog simpozija da se odgovori na pitanja koja su danas zajednička u različitim gradovima, premda se njihovi gradski muzeji strukturiraju po vlastitim pojedinačnim i individualnim snagama i problemima. Smatralo se potrebnim i korisnim stvoriti osnove za uspostavu razmjene iskustava i međunarodnih profesionalnih veza od kojih će poticati budući razgovori o svim oblicima gradskog identiteta i njegova predstavljanja u muzeju. Tim je projektom učinjen korak prema definiranju rada i statusa muzeja koji nastoje biti odrazom povijesti, te svega onoga što određuje velike gradove u svijetu.

Na trodnevnom simpoziju sudjelovalo je više od stotinu sudionika iz gradova, odnosno država gotovo sa svih kontinenata svijeta. Najviše je bilo predstavnika iz Velike Britanije i zemalja bivšeg Commonwealtha. Značajno je da je izuzetno velik broj sudionika bio i iz novonastalih mladih država srednje i istočne Europe - iz Mađarske, Rusije, Poljske, Rumunjske, Slovenije i Hrvatske što znači da je organizator pokazao razumijevanje i zanimanje za specifične probleme i izvan muzeoloških, koji postoje u radu gradskih muzeja, posebno muzeja u glavnim gradovima država. Naime, ti su muzeji u fazi prilagodbe u promjenama političke situacije, a zadržavaju intelektualni i praktični kontinuitet. Pozivi za sudjelovanjem odaslani su početkom 1992. godine u prvoj fazi priprema simpozija. Simptomatično je da je iz Slovenije bilo sedam predstavnika, a iz Hrvatske samo jedan, a i to zahvaljujući jednom poluprivatno-stručnom odlasku u London, gdje su, nakon ugodnog i korisnog četvorednevnog boravka i razgovora s kolegama, uspostavljeni prvi kontakti između Muzeja grada Zagreba i Muzeja grada Londona. Uslijedio je i poziv za sudjelovanjem na simpoziju referatom unutar sekcije "Gradski muzeji u promjeni političke klime".

U prvom oduševljenju zbog poziva kojim je grad Zagreb dobio mogućnost da predstavi svoj gradski muzej, a time i sam grad, uz trideset drugih iz čitavog svijeta, pred stručnim auditorijem ovakvog prvog međunarodnog skupa, udio u predloženoj sekciji uz gradove SanktPetersburg, Budimpeštu i Jeruzalem, sa stručnog gledišta djelovalo je